

WHO:

Sju sjukdomar kan utrotas inom en generation

Sju dödliga eller invalidiserande sjukdomar kan utrotas inom en generation, förutsatt att vaccination, läkemedelsdistribution och utbildningsinsatser snabbas på, anser Världshälsoorganisationen (WHO).

Sjukdomarna som FN-organet WHO syftar på förekommer oftast i utvecklingsländerna. De är spetälska, elefantjuka, polio, Guineamask, mässling, flodblindhet och Chagas sjukdom.

Avsikten är att antingen utrota sjukdomarna, som invalidiserar miljoner människor varje år och dödar än fler, eller att få ned antalet fall till en kontrollerbar nivå.

Elefantjuka är en parasitinfektion som ger enorma svullnader i armar, ben och genitalier. Sjukdomen kan kontrolleras med en enda behandling om året,

säger doktor Eric Ottesen vid WHOs tropiska sjukdomsprogram.

Med den billiga medicinen ivermectin behandlas både elefantjuka och flodblindhet. 18 miljoner människor lider av den senare sjukdomen. Cirka 350 000 av dem har blivit blinda.

Framsteg har också gjorts i behandlingen av Guineamask. Antalet sjukdomsfall per år har minskat från 10–15 miljoner under sent 70-tal till bara 80 000 fall förra året.

Vaccinationskampanj

WHO räknar med att polio ska vara utrotad omkring år 2000 tack vare en världsomfattande vaccinationskampanj. I dag är mellan 10 och 20 miljoner människor förklarade. Kostnaderna för att avsluta vaccinationskampanjen uppgår till tolv miljarder kronor.

En kombinationsbehandling har bo-

tat mer än tio miljoner människor med spetälska. Men det finns fortfarande drygt 800 000 kända fall plus uppskattningsvis två miljoner till som inte har diagnostiserats.

Mässling har försvunnit från de industrialiserade länderna tack vare vaccineringen. Men det dör fortfarande en miljon människor av sjukdomen varje år, hälften av dem i Afrika.

– Ett av tio barn under fem år som dör i dag gör det av mässling, en sjukdom som går att förebygga, säger doktor Claire Broome, t f chef för CDC (Centra för sjukdomskontroll).

Varje år dör omkring 45 000 människor i Chagas sjukdom, de flesta i Latinamerika. Samtidigt blir upp till 18 miljoner människor infekterade av parasiten, som skulle kunna kontrolleras med bekämpningsmedel.

TT-Reuters

Personsökare kan avlyssnas

Så gott som samtliga personsökare i Sverige kan avlyssnas på en och samma gång med överraskande enkla medel.

Vanliga meddelanden till och från olika abonnenter kan automatiskt skrivas ut med en vanlig persondator, enligt en granskning som Sveriges Radios Ekoredaktion gjort.

– Alla blir ju förvånade och litet bekymrade för att det är nog ingen som trott att det varit så lätt som det är, säger Erland Sönnestedt, en av cheferna för den militära säkerhetstjänsten, till Ekot.

Ekot har använt sig av en radiomottagare som klarar de frekvenser det rör sig om, en vanlig persondator och en programvara för vanliga datorer, som kan hämtas gratis på Internet.

På kort tid skrev en laser ut 150 tättskrivna sidor med klartextmeddelanden. De flesta kom från privatpersoner i landet som ville bli uppringda på sina telefonnummer, som de uppgett i klartext till mottagarens personsökare.

Men det fanns också längre textmeddelanden till försvaret, polisen, sjukhusen och andra myndigheter med mycket höga krav på sekretess. *TT*

Bättre landstingsekonomi ger plats för nyanställningar

Efter alla neddragningar inom landstingen ser det nu ut att vända de närmaste åren. Landstingsförbundets kongress i Karlstad förra veckan kan ses som startskottet för ökade satsningar på personal. Men för att införa en ny vårdgaranti krävs det ekonomiska tillskott.

– Tillgängligheten i vården och vårdgaranti är högintressanta valfrågor, säger Landstingsförbundets vd Monica Sundström.

Utformningen av en vårdgaranti har diskuterats med regeringen den senaste tiden. Det fanns också en rad motioner till kongressen om detta, men förbundsstyrelsen hade i sitt yttrande hänvisat till att det inte går att utfärda några trovärdiga löften utan resurstillskott.

Eftersom kommuner och landsting hjälpt till att sanera ekonomin anser Monica Sundström att de bör få ett rimligt utrymme framöver.

Nyanställningar

– I början av året var det bara tre landsting som räknade med att öka sina insatser under 1998. Nu är det hälften, så visst har det vänt.

– Under 1999 och 2000 ser det ut att bli hygglig balans.

En väsentlig orsak till de förbättrade prognoserna är de så kallade Perssonpengarna som tillfaller kommuner och landsting.

För landstingen handlar det om drygt 6 miljarder de närmaste åren.

Landstingens ekonomer pekar i den rapport som nyligen presenterades att det kommer att finnas ett nyanställningsbehov de närmaste åren. Förra året slutade exempelvis 19 000 anställda av olika anledningar. Bara 10 000 av de tjänsterna återbesattes.

Sammanläggning diskuteras

Den planerade sammanslagningen av Landstings- och Kommunförbunden skulle också diskuteras på kongressen.

– Vi har varit överens i styrelsen om att utreda frågan tillsammans med Kommunförbundet, säger Landstingsförbundets ordförande Lars Isaksson.

En sammanslagning motiveras inte bara med att det skulle gå att spara pengar i en gemensam organisation. Många frågor tenderar att gå över kommungränserna.

Det nya Västra Götalands län är bara ett exempel på detta.

Benny Öinert/TT